ALLAH MI ŞAŞIRTIYOR, ŞEYTAN MI?

Muhterem Hocam, toplum içinde yoldan çıkmış veya azmış bazı kişileri görünce; Allah şaşırtmasın, yahut şeytan şaşırtmasın gibi temennide bulunan kişilere rastlarız. Bu ifadelerin hangisi doğrudur? İnsanı şaşırtan, azdıran, yoldan çıkmasına neden olan kendisine ruhsat verilen şeytan mıdır? Yoksa O'nun izni olmadan bir yaprak bile kımıldamaz hükmü gereği veya Zuhruf suresi 36. âyet içeriği şeytanı insana musallat eden Allah mıdır? En derin saygılarımın kabulünü dilerim...

Cevap: Her iki cümle de doğrudur. Ancak anlamları farklıdır. Allah'ın şaşırtması, kişiyi doğru yoldan alıp eğri yollara düşürmesi anlamına gelmez. Çünkü Allah bundan münezzehtir. Allah'ın şaşırtması, şaşmış olan, Allah'ın çağrısına kulak tıkayan kimseyi şaşkınlığı içinde bırakması demektir. Allah, şaşkın insanı doğru yola çağırır. Kul kabul etmezse Allah onu zorlamaz, kendi haline bırakır.

Şeytanın şaşırtması ise, insanı vesveseleriyle kandırıp eğri yollara, yanlışlara düşürmesidir. Gerçek saptıran, şaşırtan şeytandır. Çünkü onun görevi budur. Ama sonuçta şeytan da Allah'ın izniyle bu işi yapmaktadır. Allah dilerse şeytana bu izni vermez, şeytan da melek olur. Kimse şaşmaz, herkes doğru yolda olur. O zaman da rekabet olmaz, yarışma olmaz, mücadele olmaz, dünyada hiçbir ilerleme görülmez. Bu yüzden mecazî olarak "Allah şaşırtmasın!" denilir. Şeytanın şaşırtma çabaları da bir ölçüde yararlıdır. İnsan iki dürtü altında bulunmaktadır. Melekten gelen ilhamlar ile şeytandan gelen vesveseler. Tercihi yapma insanın elindedir. Melek düşünceyi seçen, doğru yolda yürür. Şeytan vesvesesini seçen sapar, böylece şeytan onu saptırmış olur. İnsan, peygamberlerin ve ruhani güçlerin doğru yola gelme çağrısına uyarsa yolu bulur. Bu seçimi yapmaz, yanlışta kalırsa Allah onu zorlamaz, kendi haline bırakır. İşte bu, Allah'ın şaşırtması olur.

Ayrıca bu söz, bir kınama, üslubudur. Yanlışta, günahta ısrar eden kimseleri kınamak için böyle söylenmektedir. Gerçeği Allah bilir.